

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 117/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť podniku L., štátny podnik, zastúpeného advokátkou JUDr. E. M., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 241/2010 zo 17. augusta 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 23 Sp 17/2010 z 23. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť podniku L., štátny podnik, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2011 faxom a 29. novembra 2011 poštou doručená sťažnosť podniku L., štátny podnik (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 241/2010 zo 17. augusta 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Sp 17/2010 z 23. júna 2010.

2. Z podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 23 Sp 17/2010 z 23. júna 2010 potvrdil rozhodnutie správneho orgánu Obvodného pozemkového úradu v T. (ďalej len „obvodný úrad“) č. PÚ 694/91-Gn/4 z 9. marca 2010, ktorým sa priznalo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území K. podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) oprávneným osobám – dedičom po pôvodnom pozemkovoknižnom vlastníkovi grófovi M. G. Oprávnené osoby si uplatnili právo na základe reštitučného titulu – odňatia vlastníctva v prospech štátu podľa výmeru ONV, odboru pôdohospodárstva v T. č. 611-27/6/1950 z 28. júna 1950, ktorý správny orgán uznal ako právne relevantný dôkaz o existencii reštitučného titulu.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 2 Sžo 241/2010 zo 17. augusta 2011 v celom rozsahu rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ namieta, že všeobecné súdy porušili jeho už uvedené základné a iné práva, keďže uznali existenciu reštitučného titulu, a teda aj prechod vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam na základe rozhodnutia z roku 1950, z ktorého právne účinky prechodu vlastníctva na štát nikdy nenastali, a to vzhľadom na skutočnosť, že v príslušných PKV (pozemkovo-knižnej vložke, pozn.) sa neobjavil záznam poznámky vykonania výkupu v zmysle výmeru z roku 1950 a podľa § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Sb. o novej pozemkovej reforme účinky prechodu vlastníctva na štát k vykúpenej pôde nastali až vyznačením uvádzanej poznámky v pozemkovej knihe. Oba súdy sa nevysporiadali

s uvádzaným nedostatkom a absolútne ignorovali ustanovenie § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Sb.

Podstata sťažovateľových námietok ďalej spočíva v poukázaní na nedostatky vykonaného dokazovania a diskontinuitu medzi vykonanými dôkazmi a odôvodnením rozsudkov súdov:

«b) už správny orgán v reštitučnom konaní bol povinný skúmať existenciu reštitučného titulu a vykonať dokazovanie, ktoré by nezameniteľným spôsobom a pravdivo zodpovedalo na otázku prechodu vlastníctva nehnuteľností na štát ako jedného zo základných predpokladov naplnenia úspešnosti reštituentov v celom konaní

- nie je akceptovateľný stav nezistenia a nezabezpečenia listiny označujúcej prechod vlastníctva na štát v príslušných PKV pod č. d. 1175/1961, keď správny orgán bol povinný sa touto formou prechodu vlastníctva na štát zaoberať, pri rozhodovaní mal k dispozícii všetky príslušné PKV

- pod č. d. 1175/61 je v PKV 11 pre k. ú. K. pod „B“ p. č. 33 uvedený zápis:

... došlo 18. augusta 1961 č. d. 1175, Podľa výmeru ONV-odboru pôdohospodárstva v T. zo dňa 31. júla 1951 čís. Pôd 7598/61 vkladá sa vlastnícke právo pre: Čsl. štát - Štátne lesy v P., Lesný závod N...

v časti B pri p. č. 33 je odkaz na záznam ad 31. v tomto stĺpci, v ktorom sú uvedené deti pôvodného vlastníka G. M., t. j. osoby, po ktorých si oprávnené osoby uplatnili reštitúciu a teda evidentne zápis sa týka tohoto majetku

c) pod č. d. 1175/61 bola uložená v archívoch katastra prídelová listina, vydaná po prídelovom konaní podľa nar. č. 104/1945 Zb. n. SNR zo dňa 23. augusta 1945 o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa, pričom účinky konfiškácie nastávali dňom 1. marca 1945 na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie alebo Zboru povereníkov (§ 1 ods. 10 nar. č. 104/1945 Zb. n. SNR)

- podľa vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva č. 158/1959 Ú. v. zo dňa 12. augusta 1959 o správe neprideleného majetku nadobudnutého z pozemkových reforiem a to § 1, pôdohospodársky majetok , ktorý štát nadobudol podľa predpisov o konfiškácii a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku alebo podľa predpisov o pozemkových

reformách a ktorý sa doteraz podľa týchto predpisov nepridelil a ani nie je v správe organizácií štátneho socialistického sektora, spravujú okresné národné výbory, v obvode ktorých sa tento majetok nachádza...

podľa § 3 uvádzanej vyhlášky, výkonný orgán okresného národného výboru pri nehnuteľnom majetku navrhne pozemno-knižnému súdu pozemno-knižné usporiadanie

- vyhláška pod číslom 1) v znení § 1 odkazuje aj na vl. n. č. 104/1945 Zb. n. SNR, t. j. v roku 1961 mal príslušný okresný národný výbor usporiadať pozemnoknižné vlastníctvo k predmetným pozemkom, čo riešiť vydaním uvádzanej prídelovej listiny

d) správny orgán nevykonal v tomto smere žiadne dokazovanie, potrebné v prípade možnosti použitia postupu podľa § 6 ods. 2) z. č. 229/1992 Zb. a to:

- splnenie podmienky vyňatia majetku z konfiškácie, trvalý pobyt a štátne občianstvo, odsúdenie podľa nar. SNR č. 33/1945 Zb. SNR.

Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s možnosťou prechodu vlastníctva na štát uvádzanou prídelovou listinou, resp. konfiškačným rozhodnutím podľa nar. SNR 104/1945 Sb., odvolací Najvyšší súd Slovenskej republiky tento postup súdu nielenže nevytkol, obhájl ho tým, že sa stotožnil s prechodom vlastníctva na štát výmerom z roku 1950 s konštatovaním, že je možné pripustiť aj iný reštitučný titul, ktorý spadá pod režim zákona č. 229/1991 Zb. a to aj napriek tomu, že sa v predchádzajúcich konaniach žiadne dokazovanie v smere „iný reštitučný titul“ nezabezpečili dôkazy na jeho opodstatnenosť.»

3. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa L., štátny podnik... podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy... a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru... a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu... rozsudkom Najvyššieho súdu... sp. zn.2 Sžo 241/2010 zo dňa 17. aug. 2011 a rozsudkom Krajského súdu Nitra zo dňa 23. júna 2010 sp. zn. 23 Sp 17/2010-29 porušené boli.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. aug. 2011 sp. zn. 2 Sžo 241/2010 a rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 23. júna 2010 sp. zn. 23 Sp 17/2010-29 sa rušia a vracajú sa na ďalšie konanie .

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa... na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

4. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 3 Sžo 241/2010 zo 17. augusta 2011 potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 23 Sp 17/2010 z 23. júna 2009. V podstatnej časti odôvodnenia rozsudku uviedol:

«Pri vymedzení nehnuteľného majetku, ktorý podlieha reštitúcii podľa zákona o pôde je potrebné vychádzať zo vzájomného vzťahu § 1 ods. 1 § 4 ods. 1. a § 30 zákona o pôde. Doterajšia aplikačná prax, je možné povedať, zahŕňa celý rad situácií kedy vznikajú pochybnosti o tom, či určitú majetkovú krivdu reštituovať v režime zákona o pôde. Základné pravidlo správania, ktoré je pritom potrebné rešpektovať, spočíva v určení nielen povahy do úvahy prichádzajúceho nehnuteľného majetku k dátumu účinnosti zákona o pôde, ale naopak predovšetkým jeho povahy v okamihu straty vlastníckeho práva jeho pôvodným vlastníkom.

V zmysle § 30 zákona o pôde sa totiž pre postup podľa druhej časti zákona o pôde – t. j. časti reštitučnej, považuje za majetok uvedený v § 1 ods. 1 zákona o pôde i majetok, ktorý bol v dobe odňatia vlastníckeho práva k týmto účelom užívaný.

Odvolačí súd sa v danom prípade stotožňuje s právnym názorom krajského súdu ako i správneho orgánu v otázke prechodu vlastníckeho práva na čsl. štát ohľadne predmetných nehnuteľností. V danom prípade totiž z výmeru ONV v T. č. 611 -27/6-1950 zo dňa 28. 6. 1950 nesporne vyplýva, že došlo k výkupu predmetných nehnuteľností v zmysle zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme a vykúpená výmera predstavuje 564 ha 55 á 18 m². Pokiaľ v danom prípade navrhovateľ argumentoval, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nemohlo prejsť na čsl. štát. v zmysle výmeru ONV T. zo dňa 28. 6. 1950, nakoľko v zmysle ust. § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme účinky prechodu vlastníctva na štát nastávali až zápisom poznámky o výkupe v príslušnej pozemno-knižnej vložke a že v pozemkovej knihe sa takýto zápis nenachádza, tak v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že takáto argumentácia navrhovateľa je z hľadiska reštitučného práva právne irelevantnou. Taktiež v danom prípade pokiaľ navrhovateľ poukazoval na skutočnosť, že v príslušných pozemno-knižných vložkách pre

kat. úz. K. nie je vlastnícke právo štátu zapísané ani v zmysle intabulačného princípu, tak i takáto argumentácia navrhovateľa je z hľadiska reštitučného práva právne irelevantnou a nemá oporu v zákone. V danom prípade je potrebné taktiež vychádzať z ustálenej súdnej praxe, v zmysle ktorej k prechodu majetku na štát dochádzalo bez ohľadu na intabulačný princíp. Je potrebné si uvedomiť, že v rozhodnom období bol pôvodný vlastník už takýmito výmery „kategorizovaný“, čo znamená, že i tam, kde takéto výmery, resp. rozhodnutia neboli zapísané do pozemkovej knihy, tak bol napriek tomu nepochybne i v týchto prípadoch daný prechod účinkom prechodu takéhoto majetku na štát *ex lege*. Výklad, aký prezentuje v danom prípade navrhovateľ, nemožno považovať za ústavne konformný výklad, pretože je potrebné si uvedomiť, že na základe výmeru ONV v T. z roku 1950 pôvodní vlastníci stratili predmetný majetok, a to *de facto* i *de iure*, ktorá skutočnosť je nespornou, pretože čl. štát následne po tom ako získal predmetné nehnuteľnosti na základe uvedeného výmeru do svojho vlastníckeho práva, tak s týmito nehnuteľnosťami i následne disponoval, a to vo forme príslušných prídellov, čo je taktiež nesporné z hľadiska dôkazných prostriedkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise, a táto skutočnosť je tiež nespornou medzi účastníkmi konania.

Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na tú skutočnosť, že v príslušných pozemno-knižných vložkách kat. úz. K., je jednoznačne zaznamenané vlastníctvo štátu v zmysle č. d. 1175/1961, a to prídellovej listiny vydanéj v konaní podľa nar. č. 104/1945 Zb. n. SNR po bývalom vlastníkovi G. M. a že týmto rozhodnutím ONV T. z roku 1961 sa nikto nezaoberal, hoci je ako právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva v prospech čl. štátu uvádzaný v časti „B“ vo všetkých pozemno-knižných vložkách, tak v tomto smere sa odvolací súd stotožňuje s právnym názorom oprávnených osôb, že takáto prídellová listina z roku 1961 nemôže byť dôkazom o odňatí vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom. Je potrebné si uvedomiť, že nová pozemková reforma bola v podstate pri svojej realizácii uskutočňovaná argumentáciou, že jej cieľom je prerozdeliť vlastníctvo pozemkov tak, aby pôda vlastnícky patrila tým, ktorí na nej skutočne pracujú a pod týmto heslom bola na základe príslušných právnych predpisov zaberaná pôda fyzických osôb nad 50 ha a pôda právnických osôb bez ohľadu na výmeru, pričom u fyzických osôb mohlo dôjsť k záboru i pod hranicu 50 ha, pokiaľ vlastník na svojich pozemkoch osobne nehospodáril, teda ak obsah svojho vlastníctva realizoval prostredníctvom iného subjektu, napr. nájomcu.

V procese pôdohospodárskych reštitúcií je odňatie poľnohospodárskeho majetku bez náhrady na základe zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme ďalším typickým reštitučným titulom v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) zákona o pôde, ktorý je charakteristický tým, že odňatý, teda tzv. vykúpený majetok si štát buď ponechal vo svojom vlastníctve alebo ho urobil predmetom prídely, teda tak, ako sa to stalo i v danom prípade. Ako pre revíziu prvej pozemkovej reformy, tak i pre novú pozemkovú reformu bolo príznačné, že zábor sa mal vykonať za náhradu. Právo na náhradu za odňatý majetok bolo založené na základe všeobecne záväznej právnej úpravy, pričom vo výmeroch a rozhodnutiach o zábore, či výkupe, bolo toto predmetné právo na náhradu za odňatý majetok proklamované s odkazom na samostatné rozhodnutie vo veci náhrady, avšak zo skúsenosti praxe je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že k poskytnutiu náhrad následne nedochádzalo. Odvolací súd i v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v administratívnom spise nevyplýva, že by pôvodným vlastníkom bol štát pri výkupe predmetných nehnuteľností v roku 1950 vyplatil nejakú finančnú čiastku, resp. v nasledujúcom období. Pre obe etapy pozemkových reforiem bolo spoločné, že zabratý, resp. odňatý majetok bol následne prerozdeľovaný prostredníctvom prídely akcií.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti si preto i navrhovateľ musí uviesť, že príslušná prídely listina z roku 1961 mohla byť vydaná skutočne až následne po tom, čo čl. štát získal a nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom výkupu v zmysle zákona o novej pozemkovej reforme.

Taktiež z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise nevyplýva, že by pôvodný vlastník bol odsúdený podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Sb. SNR. Opak je pravdou a z rozhodnutia konfiškačnej komisie v sídle ONV v T. zo dňa 24. 7. 1946 (č. 99/46-11/17) vyplýva, že G. M., obyvateľ v K., nie je osobou, ktorú treba považovať za osobu nemeckej či maďarskej národnosti alebo zradcu a nepriateľa slovenského a českého národa alebo Československej republiky. Z tohto rozhodnutia konfiškačnej komisie v sídle ONV v T. nesporne vyplýva, že na G. M. sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nevzťahujú ustanovenia nariadení o konfiškácii pôdohospodárskeho majetku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že oprávnené osoby vo vzťahu k pôvodnému vlastníkovi z hľadiska príbuzenského pomeru spĺňajú potom nesporne i status oprávnených

osôb a preto potom za týchto skutkových a právnych okolností nič nebránilo správneému orgánu, aby ich reštitučnému návrhu zákona zodpovedajúcim spôsobom vyhovel.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní okrem iného namietal, že predmetný prídel v roku 1961 bol uskutočnený podľa nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. SNR a že preto došlo k prechodu vlastníckeho práva na štát k 1. 3. 1945. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že pre takúto konštatáciu nie sú v administratívnom spise príslušné dôkazy, nakoľko majetok, ktorý je predmetom reštitúcie prešiel na čl. štát v zmysle zákona o novej pozemkovej reforme a navyiac z rozhodnutia konfiškačnej komisie v sídle ONV v T. zo dňa 24. 7. 1946 vyplýva, okrem iného, že na G. M. sa nevzťahujú ustanovenia nariadení o konfiškácii pôdohospodárskeho majetku. Pokiaľ by navrhovateľ uvedenou argumentáciou smeroval k tomu, že predmetný majetok bol vykúpený ešte pred rozhodným obdobím a pred rozhodným obdobím prešiel na čl. štát, tak ani takejto námietke navrhovateľa by odvolací súd nemohol priznať úspech. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 45, ktoré je prezentované pod č. 4-5 ročník 1998, kde sa okrem iného predmetným stanoviskom riešili i otázky, či je možné vydať nehnuteľnosti osobám, ktorých nehnuteľnosti prešli na čl. štát už pred 25. 2. 1948 podľa predpisov o konfiškácii podľa osobitných predpisov z roku 1945, osobitne s poukazom na nariadenie SNR č. 104/1945 Sb. SNR ako i dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Zb. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ by predmetné nehnuteľnosti prešli na čl. štát i na základe príslušných predpisov o konfiškácii podľa osobitných predpisov z roku 1945 (i keď vzhľadom na už uvedené skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu o takýto prípad nejde) tak i napriek tomu na takýto konkrétny prípad by sa taktiež vzťahoval režim zákona o pôde.»

5. Na doplnenie ústavný súd považoval za potrebné uviesť aj podstatnú časť napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 Sp 17/2010 z 23. júna 2010, podľa ktorej:

«Účelom zákona o pôde bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948-1989, dosiahnu zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja, vidieť aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia. ...

Z predloženého administratívneho spisového materiálu vyplýva, že odporca už predchádzajúcimi rozhodnutiami, ktorých čísla konaní sú uvedené vyššie v rozsudku schválil dohody medzi oprávnenými a povinnými osobami, okrem iných aj L., týkajúce sa podielu po ich otcovi A. M. a strýkovi E. M. Predmetné rozhodnutie sa týka vydania podielov nehnuteľnosti po súrodencoch otca oprávnených A. M., a to L. M., A. M., T. M., rod. M., ktorým nehnuteľnosti boli skonfiškované na základe konfiškačného rozhodnutia ONV v T. č. 611/27/6-1950 zo dňa 28. 6. 1950 podľa zákona č. 46/48 Zb., podľa ktorého boli nehnuteľnosti vykúpené v prospech československého štátu. Jednalo sa o nehnuteľnosti v kat. území K. o celkovej výmere 564 ha 55 á a 18 m². Na základe zápisnice zo 17. 5. 1951 na MNV v K. boli predmetné nehnuteľnosti pôvodného vlastníka A. M. a spol. odovzdané novému nadobúdateľovi, a to 47.50.00 ha lesnej pôdy Č., n. p. správa v N. a poľnohospodárska pôda o výmere 2.50.00 ha prevezmú ČSSM. Z týchto listinných dôkazov je zrejmé, že oprávnení dostatočne preukázali reštitučný titul na navrátenie vlastníctva ku konfiškoványm nehnuteľnostiam, niet pochyb, že dotknuté nehnuteľnosti prešli na štát na základe konfiškačného rozhodnutia a nie teda pochyb, že spĺňajú podmienky pre navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v zmysle zákona č. 229/91 Zb.

Námietky povinnej osoby L. sú bezpredmetné, pretože z predložených listinných dôkazov bol jednoznačne preukázané, že nehnuteľnosti prešli na štát výmerom z r. 1950 a právny predchodca povinného ich prevzal na základe zápisnice z 17. 5. 1951.

Vychádzajúc z tohto zisteného skutkového a právneho záveru považuje krajský súd preskúmané rozhodnutie odporcu v I. rade za vecne správne, vzhľadom na to, že tento po predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí dostatočne zistil skutkový stav, správne zhodnotil skutočnosti, ktoré sú obsahom administratívneho spisu, a preto ho krajský súd ako vecne správny podľa § 250q ods. 2 O. s. p. potvrdil.»

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 S 17/2010 z 23. júna 2010

7.1 Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

7.2 Ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu a jeho rozsudok boli preskúmané na základe dostupného riadneho opravného prostriedku (prípustného odvolania), ktorý sťažovateľ aj využil, a preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

8. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 241/2010 zo 17. augusta 2011

8.1 Sťažnosť v tejto časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

8.2 Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

8.3 Z námietok uvedených v sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ sa zo strany ústavného súdu domáha prehodnotenia záverov všeobecných súdov spôsobom, ktorý by mal nasvedčovať opodstatnenosti jeho právneho názoru, t. j. neodôvodnenosti priznania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na základe reštitučného titulu. Tým dáva ústavný súd do pozície ďalšej inštancie, ktorá mu, ako je už uvedené, neprináleží.

8.4 Podľa názoru ústavného súdu veľmi konkrétna a podrobná argumentácia najvyššieho súdu dostatočným a presvedčivým spôsobom odôvodňuje, v čom boli naplnené zákonom požadované dôvody na priznanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na základe reštitučného titulu. Podstatnou je skutočnosť (nesporná aj medzi účastníkmi konania), že pôvodným vlastníkom boli predmetné nehnuteľnosti odobraté (de facto aj de iure) na základe výmeru ONV v T. z roku 1950, pričom Československý štát po ich získaní nimi následne disponoval, a to vo forme príslušných prídellov. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založený namietaný rozsudok najvyššieho súdu, nie je arbitrárny, je z ústavného hľadiska akceptovateľný, a v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu označených základných a iných práv sťažovateľa, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

9. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2012